

Bordāns: arī “Freedom House” pētījums apstiprina, ka steidzami nepieciešami uzlabojumi tiesiskuma stiprināšanā

Publicēts: 13.05.2020.

Informācija presei

Jaunākajā *Freedom House Nations in Transit 2020* ziņojumā ir samazinājies Latvijas novērtējums korupcijas jomā. Turklāt tas samazinās jau otro gadu pēc kārtas, un tas ir zemākais no visiem septiņiem Latvijas rādītājiem šajā ziņojumā.

Starptautiski pazīstamās domnīcas “Freedom House” (FH) pētījumā tiek uzsvērts, ka Latvija savu novērtējumu ir zaudējusi divu konkrētu problēmu dēļ. **Korupcijas rādītājā kritums** no 4,75 uz 4,50 saistīts ar Latvijas pretkorupcijas izmeklēšanas institūciju neefektivitāti, ko apliecina to nespēja piemērot sankcijas oligarham Aivaram Lembergam, neskatoties uz desmit gadus ilgušo tiesas procesu. Turklāt pērn notikušais naudas atmazgāšanas skandāls esot izgaismojis atbildīgo iestāžu nevēlēšanos strādāt ar pārrobežu korupcijas lietām. Savukārt **kritums tiesiskā regulējuma un tiesu neatkarības rādītājā** no 6,50 uz 6,25 atspoguļo nepamatoti ilgus tiesas procesus lielākajās korupcijas lietās un procesuālos pārkāpumus bijušā Latvijas Bankas vadītāja Ilmāra Rimšēviča izmeklēšanas procesā.

Tieslietu ministrs Jānis Bordāns: “FH pētījums apstiprina vairākkārt iepriekš pausto viedokli par pārmaiņu nepieciešamību, piemēram, [specializētas Ekonomisko lietu tiesas izveide](#), kā arī profesionāla, godīga un neatkarīga ģenerālprokurora apstiprināšana. Pirms divām nedēļām – 28. aprīlī – valdība atbalstīja TM sagatavoto [pasākumu plānu OECD rekomendāciju ieviešanai](#). Viens no uzdevumiem rekomendāciju izpildei ir arī Ekonomisko lietu tiesas izveide, lai palielinātu notiesājošo spriedumu skaitu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas lietās. Tāpat arī Ģenerālprokuratūrai būs jānodrošina prioritāra, savlaicīga un aktīva izmeklēšanas uzraudzība un kriminālvajāšana naudas atmazgāšanas lietās. OECD rekomendācijas tieši skar ārvalstu kukuļošanas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu.”

“Šīs ir lietas, kurām Tieslietu ministrija pievērš pastiprinātu uzmanību – runā par to atklāti publiskajā telpā un aicina debatēt arī citus. Daudzi uzskata, ka situācija ir pieņemama, bet esmu gandarīts, ka arī korupcijas pētnieki no starptautiskajām organizācijām to redz un uz to norāda,” akcentē J. Bordāns.

“Šobrīd Ekonomisko lietu tiesas izveide tiek apzināti bremsēta, taču, kad cēlu trauksmi par ģenerālprokuroru, no atsevišķiem citu partiju pārstāvjiem saņēmu kritiku un nevēlēšanos reaģēt. Savukārt tagad publiskajā telpā apzināti tiek kurināta kampaņa pret Saeimas Juridiskās komisijas vadītāju Juri Jurašu ar mērķi nepieļaut godīga un profesionāla ģenerālprokurora izvēli turpmākajiem pieciem gadiem.

Neskatoties uz to, ka Latvijai izdevies izvairīties no “pelēkā saraksta”, ārvalstu eksperti kārtējo reizi raida pārmērus izmeklēšanas iestāžu virzienā saistībā ar naudas atmazgāšanas un ārvalstu kukuļošanas lietām, pamatoti atgādinot arī par oligarhu Lembergu un garo tiesvedību viņa lietā,” uzsver tieslietu ministrs.

Ar jaunāko pētījumu var iepazīties FH tīmekļa vietnē:

<https://freedomhouse.org/report/nations-transit/2020/dropping-democratic-facade>

PAPILDU INFORMĀCIJA:

Šajā pētījumā FH analizē šķēršļus demokrātijas attīstībai pārejas perioda valstīs, tostarp jaunajās Eiropas Savienības dalībvalstīs. Katru gadu FH ziņojumā tiek sniegts ekspertu novērtējums par 29 valstīm dažādās jomās pēc vairākiem jautājumiem, tostarp par tiesiskuma attīstību, likuma varu un korupciju. Valstu novērtējumi tiek noteikti skalā no 1 līdz 7 (1-zemākais, 7-augstākais). Salīdzinot ar 2019. gadu, Latvijai kopumā no septiņiem rādītājiem trīs ir samazinājušies, pārējie ir palikuši nemainīgi.

Informāciju sagatavoja:

Andris Vitenburgs

Tieslietu ministra preses sekretārs

Tālrunis: 67036759, 26599312

E-pasts: Andris.Vitenburgs@tm.gov.lv.

<https://www.tm.gov.lv/lv/jaunums/bordans-ari-freedom-house-petijums-apstiprina-ka-steidzami-nepieciesami-uzlabojumi-tiesiskuma-stiprinasana>